

Prof. dr inż. Wacław Leśniański

Czyż może być smutniejsza i bardziej rozpaczliwa chwila jak ta, w której musimy się rozstawać z człowiekiem ukochanym, z przyjacielem wiernym, z którym się przepracowało wiele długich lat.

I oto dziś zdajemy sobie sprawę, że odszedł od nas jeden z najbardziej nieustępliwych bojowników o wielkość nauki polskiej, o samodzielność naukowej myśli polskiej, nasz najlepszy kolega prof. dr inż. Wacław Leśniański.

Życie profesora Leśniańskiego odznaczało się rzadko spotykaną prostolinijnością. Nie spostrzegało się w nim nigdy lawirowania, zbaczania nawet czasowego od kierunku swej ideologii ani cofania się czy wygodnego dostosowywania się do panujących, a zmiennych koncepcyj. Jakże to życie było jednak wielostronne, czyste i głębokie.

Jeśli przeglądać poszczególne etapy życia prof. Leśniańskiego, to rzuca się w oczy jedna charakterystyczna data. Prof. Leśniański w roku 1905 wstępuje na Politechnikę Lwowską.

Któż z nas nie zna tej daty? Któż nie wie, jaki wpływ wywarł rok ten i lata najbliższe na dzieje narodu polskiego, a w szczególności na ciężką walkę ówczesnej młodzieży w zaborze rosyjskim o istnienie szkolnictwa polskiego? Stosunek Profesora do tej młodzieży, masowo wówczas emigrującej z tzw. Kongresówki i chroniącej się na terenie bezpiecznej Małopolski, a przede wszystkim we Lwowie na Politechnice, był wręcz wzruszająco braterski.

Prof. Leśniański był wówczas studentem. W latach następnych, gdy zostaje już asystentem, jego stosunek do młodzieży staje się jeszcze bardziej przyjacielski i opiekuńczy, a przede wszystkim owiany wspaniałym duchem głębokiego patriotyzmu i gorącej miłości swego narodu. W odniesieniu do młodzieży takim już pozostaje do końca życia.

W późniejszych latach, gdy Profesor w 1944 r. doktoryzuje się, potem w 1923 r. habilituje na docenta, uwydatniają się jeszcze inne niezwykle cenne zalety jego osobowości. Uwydatnia się jego znakomity zmysł organizatorski połączony z zamiłowaniem do pracy naukowo-badawczej, przede wszystkim w dziedzinie badań technologicznych.

Niezależnie od swych prac asystenckich i czysto naukowych, prowadzonych w Katedrze Technologii Chemicznej Organicznej na Politechnice Lwowskiej, prof. Leśniański od roku 1917 organizuje w ścisłej współpracy z profesorami tej miary co prof. Ignacy Mościcki i prof. Kazimierz Kling, pierwszy w Polsce, a jeden z nielicznych wówczas w Europie, Chemiczny Instytut Badawczy, początkowo przez twórców nazwany „Metanem“. Instytutem tym prof. Leśniański współkieruje bezpośrednio aż do roku 1926, tj. do roku przeniesienia instytutu do Warszawy na Żoliborz.

W późniejszych latach pozostaje profesor jeszcze w zarządzie Ch.I.B., wnosząc swój wkład w dzieło rozwoju tego instytutu, aż do chwili, gdy decyzją władz powojennych zmieniono i organizację instytutu, i jego nazwę. Równocześnie z utworzeniem instytutu prof. Leśniański organizuje i redaguje miesięcznik instytutu początkowo również pod nazwą „Metan“, a później „Przemysł Chemiczny“. Znacznie później redaguje również „Przegląd Chemiczny“ i „Chemik“.

Nie zaniehbując prac związanych z instytutem, profesor rozwija i rozbudowuje swój Zakład Technologii Chemicznej Organicznej na Politechnice Lwowskiej.

W roku 1923 prof. Leśniański otrzymuje nominację na profesora nadzwyczajnego Politechniki. Od tej daty, aż do dnia swego zgonu, tj. przez 33 lata, a od początku swej działalności naukowo-dydaktycznej, przez 45 lat profesor całkowicie poświęca się badaniom naukowo-technicznym, kształceniu kadr naukowych, kształceniu inżynierów dla przemysłu i współpracy z przemysłem.

Wszystkie prace Profesora były prowadzone na podstawie przemysłowej i niewątpliwej metodyki naukowej opartej o obiektywizm naukowy zgodności z eksperymentem i jednoznaczność warunków przeprowadzanych doświadczeń.

Wszystkie wysiłki Profesora zawsze były owiane głębokim duchem patriotyzmu i poczuciem konieczności służenia Polsce i jej wielkości. Profesor podkreślał niejednokrotnie, że najważniejszym składnikiem tej wielkości jest wielkość nauki polskiej.

W ciągu tego bez mała półwiecza swej pracy Profesor wykształcił wiele pokoleń inżynierów syntetyków organików i naukowców.

Profesor Leśniański bardzo wcześnie rozpoczął swe prace naukowe przede wszystkim w zakresie barwników syntetycznych i syntezy chemicznej.

Już w roku 1910 bierze udział w V zjeździe techników polskich we Lwowie i publikuje swój referat tam wygłoszony z zakresu barwników indygowych. Do czasu nominacji na profesora posiada już 11 poważnych

publikacji niezależnie od szeregu patentów opracowanych na terenie Chemicznego Instytutu Badawczego.

Po przełomowym dla całego narodu polskiego roku 1945 Profesor zmuszony jest wraz z rodziną przesiedlić się do Gliwic. Tutaj w niezmiernie trudnych warunkach Profesor od początku rozpoczyna pracę nad organizacją Katedry Technologii Chemicznej Organicznej Wydziału Chemicznego Politechniki w Gliwicach.

Te prowadzone w ciężkich warunkach prace zaczynają podkopywać zdrowie Profesora. Nikt i nic go jednak nie może powstrzymać od pasji organizatorskiej i pracy twórczej. W ciągu ubiegłych kilku lat doprowadza swoją katedrę do tak wzorowego stanu, w jakim ją dzisiaj widzimy.

W tym też okresie Profesor drukuje dalsze prace z zakresu syntezy organicznej i inhibitorów, wykonane w warunkach iście bohaterskich wysiłków, zamykając listę publikacji cyfrą 40, w tym skrypty i podręczniki.

Niezależnie od prac naukowych Profesor publikuje liczne prace popularyzujące wiedzę i prace monograficzne.

W uznaniu zasług prof. Leśniński zostaje udekorowany w roku 1937 krzyżem komandorskim odrodzenia Polski, a w roku 1955 medalem 10-lecia i złotym krzyżem zasługi.

Za jego serdeczną i ofiarną pracę dla nauki polskiej, za jego wielką miłość Polski, za jego serdeczne przywiązanie do młodzieży, za jego serdeczną przyjaźń do kolegów niech będzie mu lekka ta ziemia polska i niech towarzyszy mu miłość i wieczna pamięć pozostawionych przyjaciół i uczniów.

Prof. dr inż. Ludwik Wasilewski